

P.4.6 (sid. 32, Adam's Ed. 7)

Bestäm definitionsmängd D_g och värdemängd V_g till funktionen $g(x) = \frac{1}{1-\sqrt{x-2}}$.

Lösning:

D_g : Vi har begränsningarna $x-2 \geq 0$ dvs. $x \geq 2$ och $1-\sqrt{x-2} \neq 0$
(vilket för $x \geq 2$ inträffar om $x \neq 3$).
Sålunda, $D_g = \{x \in \mathbb{R}; x \geq 2 \text{ och } x \neq 3\} = [2,3) \cup (3,+\infty)$

$$V_g: y = g(x) = \frac{1}{1-\sqrt{x-2}}$$

Vi ser först att $y \neq 0$ måste gälla (ty täljaren 1 kan aldrig bli noll)

Då, $y = \frac{1}{1-\sqrt{x-2}} \Leftrightarrow \frac{1}{y} = 1-\sqrt{x-2} \Leftrightarrow \sqrt{x-2} = 1-\frac{1}{y} \geq 0$ (ty definitionsmässigt är en kvadratrots av ett reellt tal icke negativ).

Vi studerar nu olikheten $1-\frac{1}{y} \geq 0$ litet närmare (, två fall).

Fall 1: $y < 0$.

$$\text{Vi får: } y\left(1-\frac{1}{y}\right) = y-1 \leq 0 \quad (\text{OBS: Olikhetstecknet vänt eftersom } y < 0)$$

Då, $y \leq 1$ dvs. ett svagare villkor än $y < 0$ dvs. $y < 0$ kvarstår.

Fall 2: $y > 0$.

$$y\left(1-\frac{1}{y}\right) = y-1 \geq 0$$

Då, $y \geq 1$ dvs. ett starkare villkor än $y > 0$ dvs. $y \geq 1$ skall gälla.

Fall 1 och Fall 2 ger nu,

$$V_g = \{y \in \mathbb{R}; y < 0 \text{ eller } y \geq 1\} = (-\infty, 0) \cup [1, +\infty)$$

(För $y \in V_g = (-\infty, 0) \cup [1, +\infty)$ gäller $x = 2 + \left(1 - \frac{1}{y}\right)^2$ dvs. $g\left(2 + \left(1 - \frac{1}{y}\right)^2\right) = y$)

Svar: Definitionsmängden är $[2,3) \cup (3,+\infty)$ och värdemängden är $(-\infty, 0) \cup [1, +\infty)$.

Tips: Plotta gärna funktionen $y = g(x) = \frac{1}{1-\sqrt{x-2}}$ i *Mathematica* för att ytterligare belysa resultatet.